

TARTU LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tartu

09.04.2019 nr LVK-M-0072

Eraüldhariduskooli toetus

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5 alusel ja arvestades erakooliseaduse § 22 lõiget 4 ja § 22² lõiget 1.

§ 1. Reguleerimisala

Määrus reguleerib Tartu linna eelarvest eraüldhariduskooli pidajale toetuse andmise tingimusi ja korda.

§ 2. Eraüldhariduskool

Eraüldhariduskool (edaspidi *erakool*) on eraõigusliku juriidilise isiku (edaspidi *erakooli pidaja*) asutus, mis tegutseb põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning erakooliseaduse alusel, omab kehtivat tegevusluba ning võimaldab üldhariduse omandamist riiklikule õppekavale vastava õppekava alusel.

§ 3. Erakoolile toetuse andmise tingimused

Tartu linna eelarvest toetatakse erakooli pidajat, kui:

- 1) erakooli pidaja ja tema tegevus vastab õigusaktides esitatud nõuetele;
- 2) erakooli pidajal on kehtiv tegevusluba;
- 3) erakooli pidajal puudub riiklike maksude või maksete võlgnevus;
- 4) erakoolis õppiva õpilase (edaspidi *toetatav õpilane*) ja alaealise õpilase puhul ühe seadusliku esindaja (edaspidi *vanem*) elukohana on rahvastikuregistrisse kantud Tartu linn;
- 5) erakooli pidaja on esitanud toetatava õpilase andmed (Tartu linnas asuv erakooli pidaja on kandnud eelnimetatud andmed nõuetekohaselt e-keskkonda ARNO).

§ 4. Toetuse määr ja andmine

(1) Erakooli pidajale (välja arvatud käesoleva määruse paragrahvi 4 lõike 4 alusel toetust saav erakooli pidaja) antakse toetatava õpilase kohta baastoetust kalendrikuu eest kuumäära alusel. Baastoetuse kuumäär on 0,5-kordne eelmise kalendriaasta Vabariigi Valitsuse kehtestatud õppekoha tegevuskulu piirmäära ja Tartu linnas tegutsevale erakoolile eelmisel kalendriaastal erakooliseaduse paragrahvi 22³ alusel riigi poolt makstava tegevuskulutoetuse määra (edaspidi *riigi tegevuskulutoetuse määr*) vahe. Baastoetuse arvuline suurus arvutatakse täpsusega kaks kohta pärast koma.

(2) Tartu linnas asuvale erakooli pidajale, kes saab riigilt tegevuskulutoetust erakooliseaduse paragrahvi 22³ alusel, antakse täiendavat toetust uuel õppeaastal lisandunud õpilaste eest. Täiendava toetuse arvutamise alus on 10. septembri ja eelneva kalendriaasta 10. novembri erakooli toetatavate õpilaste arvu (välja arvatud vanema soovil koduõppel olevad õpilased) vahe, mis korrutatakse neljakordse riigi tegevuskulutoetuse määraga. Kui erakooli üldine õpilaste arvu kasv on väiksem Tartu linnas elavate õpilaste arvu kasvust selles koolis, võetakse toetuse maksmisel aluseks erakooli üldine õpilaste arvu kasv.

(3) Tartu linnas asuvale erakooli pidajale, kes ei saa käesoleva määruse jõustumise ajal riigilt tegevuskulutoetust erakooliseaduse paragrahvi 22³ alusel ja on tegutsenud vähemalt kaks õppeaastat, antakse toetatava õpilase kohta kalendrikuu eest toetus, mille suurus on 0,6-kordne riigi tegevuskulutoetuse määr. Tegevuskulutoetuse arvuline suurus arvutatakse täpsusega kaks kohta pärast koma.

(4) Kui õpilane õpib teise kohaliku omavalitsuse territooriumil asuvas erakoolis sotsiaal- ja tervishoiuosakonna soovitusel, antakse erakooli pidajale õpilase kohta toetus vastavalt kooli õppekoha tegevuskulu arvestuslikule maksumusele, millest on lahutatud riigi makstav tegevuskulude katmise toetus. Tegevuskulu mõistetakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahvi 83 lõigete 3 ja 4 tähenduses.

(5) Kui õpilane alustab või lõpetab erakoolis õppimise kalendrikuu kestel või kalendrikuu kestel muutuvad käesoleva määruse paragrahvi 3 punktis 4 nimetatud andmed, antakse erakooli pidajale käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel antav baastoetus ja lõike 3 alusel antav kulutoetus päevamäära alusel, lähtudes tööpäevade arvust, mil õpilane vastavas kuus õppekohta kasutas või paragrahvi 3 punktis 4 sätestatud tingimus täidetud oli. Päevamäära suuruse arvutamiseks jagatakse kuumäär tööpäevade arvuga selles kuus, mille kohta toetust antakse.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel antav baastoetus ja lõike 3 alusel antav toetus makstakse välja hiljemalt haridusteenuse osutamisele järgneva kuu 15. kuupäevaks ülekandega erakooli pidaja pangakontole. Käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel antav täiendav toetus makstakse välja üks kord aastas hiljemalt 15. oktoobriks ülekandega erakooli pidaja pangakontole.

§ 5. Toetuse sihtotstarve

Erakooli pidaja võib käesoleva määruse kohaselt saadud toetust kasutada erakooli tegevuskulude katteks.

§ 6. Erakooli pidaja teavitamiskohustus

(1) Erakooli pidaja on kohustatud haridusosakonda teavitama kõikidest asjaoludest, mis tingivad või võivad tingida käesolevas määruses nimetatud toetuse andmise lõpetamise, sealhulgas toetatavatest õpilastest, kes on lõpetanud õppimise erakoolis.

(2) Erakooli pidaja on kohustatud viivitamatult teavitama haridusosakonda järelevalveorgani tehtud ettekirjutustest ja nende täitmisest.

§ 7. Järelevalve

(1) Haridusosakonnal on õigus igal ajal kontrollida toetuse maksmise aluseks olevate tingimuste täitmist ja toetuse kasutamise sihtotstarbelisust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kontrolli tegemiseks on haridusosakonnal õigus:

- 1) nõuda Tartu linna eelarvest toetatava erakooli pidajalt haridusteenuse osutamisega seotud andmete ja dokumentide (sealhulgas andmed vanemalt saadud õppemaksu kohta) esitamist;
- 2) küsida Tartu linna eelarvest toetatava õpilase vanemalt andmeid haridusteenuse kasutamise kohta;
- 3) siseneda eelneval kokkuleppel Tartu linna eelarvest toetatava haridusteenuse osutamiseks kasutatavatesse ruumidesse haridusteenuse osutamisega seotud asjaolude kontrollimiseks.

§ 8. Toetuse väljamaksmise lõpetamine, peatamine ja tagasinõudmine

(1) Haridusosakond peatab toetuse väljamaksmise, kui toetuse andmise alustingimused ei ole täidetud või erakooli pidaja ei esita nõutud andmeid ja dokumente tähtaegselt.

(2) Kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et toetuse andmise alustingimused ei olnud täidetud, on haridusosakonnal õigus tasaarveldada aluseta makstud toetus väljamaksmisele kuuluva toetusega või nõuda aluseta väljamakstud toetus tagasi.

(3) Täiendava toetuse maksmine käesoleva määruse paragrahvi 4 lõike 2 alusel lõpetatakse, kui erakooli pidaja saab riigilt tegevuskulutoetust konkreetse õppeaasta õpilaste arvu alusel.

(4) Linnavalitsus võib otsustada käesoleva määruse paragrahvi 4 lõike 3 alusel makstava tegevuskulutoetuse maksmise lõpetada, kui erakooli pidaja ei täida erakooli viiendaks tegutsemisaastaks erakooliseaduse paragrahvi 22³ lõikes 3 nimetatud nõudeid.

§ 9. Määruse rakendamine

Käesoleva määruse paragrahvi 4 lõige 3 jõustub 1. jaanuaril 2020. a.

§ 10. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. septembril 2019. a.

Esimees

Esitab: **linnavalitsus, 09.04.2019 istungi protokoll nr 24**

Ettekandja: **Madis Lepajõe**

Õiend

Tartu Linnavolikogu Määruse "Eraüldhariduskooli toetus" juurde

Tartu linn on kehtestanud Tartu Linnavolikogu [30. juuni 2016. a määrusega nr 114](#) "Eraüldhariduskooli toetus" erakoolide toetamise põhimõtted kuni 31. augustini 2019. Käesoleva eelnõuga teeme ettepaneku kehtestada erakoolide toetamise tingimused alates 1. septembrist 2019.

10. septembri 2018. a seisuga õppis Tartu linnas asuvates üldhariduskoolides 14 834 õpilast, sealhulgas munitsipaalkoolides 12 578 õpilast (85%), erakoolides 1 461 õpilast (10%) ning riigikoolides 795 õpilast (5%). Lähiaastatel on Tartu koolides õpilaste arv suurenevas, sealhulgas ka erakoolides. Prognoositavalt suureneb Tartu linna erakoolides õpilaste arv 2021/2022. õppeaastaks ca 300 õpilase võrra ehk 1770 õpilaseni.

Erakoolide toetamisel on viimastel aastatel toimunud palju muudatusi. Alates 1. septembrist 2011. a kehtestati kohalikele omavalitsustele (edaspidi KOV) kohustus osaleda erakooli tegevuskulude katmises proportsionaalselt selles koolis õppivate õpilaste arvuga, kelle elukoht rahvastikuregistri järgi asub selles KOV-is. 28. oktoobrist 2014. a jõustus riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi otsus, mis tunnistas selle kohustuse põhiseadusega vastuolus olevaks ning sellest tulenevalt võeti 7. juunil 2016. a vastu erakooliseaduse muudatus, millega muudeti erakoolide toetamine omavalitsustele vabatahtlikuks. Sama muudatusega lisati erakooliseadusesse § 44, millega riik võttis vastu otsuse, et aastatel 2017 kuni 2019 eraldatakse riigieelarvest toetust erakoolide tegevuskulude katmiseks 75% ulatuses erakooli asukoha KOV-i õppekoha tegevuskulu keskmisest maksumusest. Tartu linnas asuvatele erakoolidele oli toetuse suuruseks 50 eurot kuus õpilase kohta.

1. veebruarist 2018. a jõustus uus erakooliseaduse muudatus, millega riik võttis endale erakooliseaduse § 22³ alusel tähtajatu kohustuse eraldada erakoolidele tegevustoetust, mille arvestuse aluseks on erakooli asukoha KOV-i eelneva aasta keskmine õpilaskoha maksumus. Selle toetuse saamiseks aga peavad erakoolid täitma mitmeid tingimusi, sealhulgas näiteks tähtajatu tegevusluba, õppemaksu viimine 25 protsendile alampalgast jne. Tartu linnas asuvatest erakoolidest vastavad nendele tingimustele viis erakooli: Tartu Erakool, Tartu Katoliku Hariduskeskus, Tartu Kristlik Põhikool, Tartu Luterlik Peetri Kool ja Tartu Waldorfgümnaasium. Need erakoolid saavad alates 1. veebruarist 2018. a toetust erakooliseaduse § 22³ alusel. Tartu Rahvusvaheline Kool, kes ei vasta § 22³ sätestatud õppemaksu suuruse tingimusele, saab kuni 2019. aasta lõpuni toetust erakooliseaduse § 44 alusel (52,50 eurot õpilase kohta kuus) ning alates 1. jaanuarist 2020. a enam riigilt tegevuskulutoetust ei saa.

Erakooliseaduse § 22² sätestab, et kohalik omavalitsus osaleb erakooli tegevuskulude katmises, kui see on vajalik hariduse kättesaadavuse või mitmekesisuse tagamiseks. **Erakoolid mitmekesisustavad Tartu linna koolivõrku ning on selle oluline osa.** Erakoolid on eriilmelised ning suurendavad lapsevanemate valikuvabadust. Samuti aitavad erakoolid leevendada koolikohtade puudust (nt Tamme, Karlova, Kesklinna, Tähtvere ja Supilinna piirkonnas). Seda arvestades on Tartu linna jaoks oluline toetada erakoole ka edaspidi.

Käesoleva määrusega kehtestatakse erakoolidele kolmetasandiline toetus, mis koosneb:

- 1) **baastoetusest**,
- 2) **täiendavast toetusest** kasvavale koolile ning
- 3) **toetusest** koolile, mis ei saa riigilt tegevuskulutoetust erakooliseaduse § 22³ alusel.

Baastoetusega kompenseeritakse erakoolidele Tartu linna alla 700 õpilasega munitsipaal-tavapõhikoolide ja kõigi koolide õpilaskoha maksumuse vahe, sest riigi tegevuskulutoetus lähtub Tartu koolide eelmise aasta keskmisest õpilaskoha maksumusest. Erakoolid on valdavalt kõik väiksemad kui munitsipaalkoolid. Väiksema õpilaste arvuga koolide tegevuskulud on reeglina kõrgemad kui suurte koolide tegevuskulud.

Baastoetuse kuumäär on 50 protsenti eelmise kalendriaasta Vabariigi Valitsuse kehtestatud õppekoha tegevuskulu piirmäär ja Tartu linnas tegutsevatele erakoolidele eelmisel kalendriaastal riigi poolt makstava tegevuskulutoetuse vahet. Riigi piirmäär ja riigi poolt makstava tegevuskulutoetuse (sõltub Tartu linna õpilaskoha keskmisest maksumusest) vahe suurenedes kasvab linna toetussumma, vahe vähenedes linna toetussumma väheneb ehk loodud seos arvestab keskmise õpilaskoha maksumuse muutusega nii linnas kui riigis.

Näiteks 2019. aasta baastoetuse määr kujuneb järgmiselt: $0,5 \times (89 - 67) = 11$ eurot (2018. aastal oli Vabariigi Valitsuse kehtestatud õppekoha tegevuskulu piirmäär 89 eurot ja Tartu erakoolidele makstav tegevuskulutoetus 67 eurot). 2020. aasta määraks kujuneb 10,50 eurot, sest 2019. aastal on Vabariigi Valitsuse kehtestatud õppekoha tegevuskulu piirmäär 91 eurot ja Tartu erakoolidele riigi poolt makstav tegevuskulutoetus 70 eurot. Aastase nihkega määrad võimaldavad erakoolidel ja Tartu linnal varakult eelarvet planeerida.

Baastoetust eraldatakse erakoolidele kõigi rahvastikuregistri järgi Tartu linnas elavate õpilaste kohta, olenemata millises KOV-is erakool asub. Erandiks on erakoolid, kus Tartu linna lapsed õpivad sotsiaal- ja tervishoiuosakonna soovitusel. Sellisel juhul antakse erakooli pidajale toetust määras, mis saadakse kooli tegevuskulu maksumusest riigi poolt erakoolile makstava tegevuskulu toetuse lahutamisel.

Toetuse prognoositav kulu Tartu linnale 2019. aastal (8 kuud eelmine määrus ja 4 kuud uus määrus) on 79 300 eurot, 2020. aastal 180 300 eurot ning 2021. aastal 190 800 eurot.

Täiendav toetus on kavandatud Tartu linnas asuvatele kasvava õpilaste arvuga erakoolidele, mis saavad riigilt tegevuskulu toetust. Mitmed Tartu erakoolid (näiteks Tartu Erakool, Tartu Luterlik Peetri Kool) on kasvustadiumis. Kuna riik eraldab oma tegevuskulutoetuse eelarveaastaks arvestamata õppeaasta vahetusel lisanduvate õpilastega, siis jääb kasvava õpilaste arvuga erakoolidel õppeaasta vahetusel lisandunud õpilaste eest riigilt saamata nelja kuu toetuse summa. Selle olukorra leevendamiseks katab Tartu linna täiendav toetus lisandunud õpilaste eest nelja kuu toetuse summa, mis lähtub sama aasta riigi tegevuskulutoetuse määrast ning lisandunud õpilaste arvust.

Täiendavat toetust eraldatakse erakoolidele rahvastikuregistri järgi Tartu linnas elavate õpilaste kohta. Juhul kui Tartu laste arvu kasv koolis on suurem kui kooli üldine õpilaste arvu kasv (selline olukord võib juhtuda näiteks rände tõttu), eraldatakse toetust kooli õpilaste üldarvu kasvu järgi. Juhul kui õpilaste arv koolis kokku on vähenenud, siis täiendavat toetust erakoolile ei maksta. Sarnaselt riigiga ei maksta seda toetust koduõppel olevate laste eest.

Täiendava toetuse maksmine lisanduvate õpilaste eest lõpetatakse, kui erakooli pidaja hakkab nende eest saama tegevuskulutoetust riigilt (riik hakkab maksma tegevuskulutoetust konkreetse õppeaasta õpilaste arvu alusel).

Täiendava toetuse kulu Tartu linnale on ca 24 000 eurot aastas.

Toetus tegevuskulude katmiseks on kavandatud Tartu linnas asuvale koolile, mis alates 1. jaanuarist 2020. a ei kvalifitseeru riigieelarvelisele tegevustoetusele.

Tartu linnas on hetkel vaid üks selline kool - Tartu Rahvusvaheline Kool. Kuna Tartu Rahvusvaheline Kool on Tartu linna jaoks tähtis kui ingliskeelset põhiharidust pakkuv asutus, kaetakse linna poolt makstava tegevuskulutoetusega alates 2020. aastast selles koolis õppivate laste kulu riigieelarvelise tegevustoetuse määrast 60 protsendi ulatuses.

Juhul kui Tartu linna rajatakse uus erakool, on sellel õigus linnalt tegevuskulu toetust saada alates kolmandast tegutsemisaastast. Linnavalitsus võib alustavale koolile toetuse maksmise lõpetada, kui kool ei täida viiendaks tegutsemisaastaks erakooliseaduse paragrahvis 22³ toodud tingimusi.

Tegevuskulutoetuse kulu Tartu linnale (eeldusel, et nendel aastatel ei maksa Tartu linn tegevuskulu toetust määruse jõustumise ajal veel asutamata koolile) on 2020. aastal ca 16 600 eurot ning 2021. aastal 18 600 eurot.

Järgnevalt on toodud erakoolidele linnaelarvest makstavate toetuste kuluprognosis. 2019. aasta on erakoolide toetamisel üleminekuaasta, kus esimesed kaheksa kuud on toetuse arvestamise aluseks vana määrus ning uuest õppeaastast (neli kuud) on toetuse arvestamise aluseks käesolev määrus. Alates 2020. aastast kehtib käesolev määrus täies ulatuses.

Kool	2018. a kulud	2019. a kulude prognoos	2020. a kulude prognoos	2021. a kulude prognoos
Tartu Erakool	38 000	34 900	72 800	78 600
Tartu Katoliku Hariduskeskus	37 500	18 800	47 700	48 500
Tartu Kristlik Põhikool	3 700	2 400	5 900	5 600
Tartu Luterlik Peetri Kool	6 500	8 500	16 700	18 600
Tartu Rahvusvaheline Kool	7 400	5 000	20 400	22 800
Tartu Waldorfgümnaasium	24 600	19 600	42 800	45 400
Erakoolid mujal	6 000	14 300	14 000	14 000
KOKKU	123 700	103 500	220 300	233 500